

Vammaisten ihmisten kansainvälinen ihmisoikeussopimus

Markku Jokinen
WFD:n presidentti

**Vammaisten ihmisten
ihmisoikeussopimusta
koskevat Ad Hoc
Komitean kokoukset 1-
8 YK:n päämajassa,
New Yorkissa**

Perusidea:

- Parantaa vammaisten ihmisten ihmisoikeuksia muiden ihmisoikeussopimusten lisäksi:

- kansalais-, poliittiset, kulttuuriset ym. oikeudet

- lasten, naisten ja pakolaisten oikeudet

Vammaisten ihmisten ihmisoikeussopimus

- Alkoi 2001 Meksikon aloitteesta
- 8 kokousta 2002 – 2006
- WFD:n hallitus nimesi Liisa Kauppisen pääneuvottelijaksi
- Kuurojen asiat ja viittomakieli mukana seuraavissa artikloissa: 2 Määritelmät, 9 Saavutettavuus, 21 Mielenpitemenvapaus, 24 Opetus ja 30 kulttuuri
- Yleiskokous hyväksyi konvention 13.12.2006 -> 30.3. allekirjoitus -> ratifiointi

Draft Convention on the Rights of Persons with Disabilities and Draft Optional Protocol

<http://www.un.org/esa/socdev/enable/documents/ahc8docs/thirdrevisedtext.doc>

Artikla 2 - Määritelmät

- **Kommunikaatio sisältää kielet, tekstin näytöt, Brailleen, taktiilikommunikaation, ison tekstin, saavutettavan multimedian samoin kuin kirjoitetun tekstin, äänikirjan, selkokielen, lukijan, puhetta tukevat ja korvaavat kommunikaatiotavat, -menetelmät ja muodot sisältäen saavutettavan informaatio- ja kommunikaatioteknologian**

“Communication” includes languages, display of text, Braille, tactile communication, large print, accessible multimedia as well as written, audio, plain language, human reader and augmentative and alternative modes, means and formats of communication, including accessible information and communication technology;

- **“Kieli” sisältää puhut ja viittomakielet ja muut ei-puhuttujen kielten muodot**
- **“Language” includes spoken and signed languages and other forms of non-spoken languages;**

ARTIKLA 9 - SAAVUTETTAVUUS

- **2 (e) “Tarjota henkilökohtaisen avun ja välittäjien eri muotoja sisältäen oppaat, lukijat ja ammattitaitoiset viittomakielen tulkit helpottamaan saavutettavuutta rakennuksissa ja muissa julkisissa tiloissa.”**
- **Provide forms of live assistance and intermediaries, including guides, readers and professional sign language interpreters, to facilitate accessibility to buildings and other facilities open to the public;”**

ARTIKLA 21 – ILMAISUN JA MIELIPITEEN VAPAUS JA INFORMAATION SAAVUTETTAVUUS

- **“Valtioiden tulee kaikin sopivin toimenpitein varmistaa, että vammaiset ihmiset voivat harjoittaa ilmaisun ja mielipiteen vapautta, sisältäen vapauden etsiä, saada ja levittää tietoja ja ajatuksia tasavertaisesti muiden kanssa ja kaikin kommunikaatiomuodoin heidän valintansa mukaan, kuten se on määritelty tämän konvention artiklassa 2, sisältäen:”**
- **States Parties shall take all appropriate measures to ensure that persons with disabilities can exercise the right to freedom of expression and opinion, including the freedom to seek, receive and impart information and ideas on an equal basis with others and through (sign languages, Braille, augmentative and alternative communication, and all other accessible means, modes and formats) all forms of communication of their choice, as defined in article 2 of the present Convention, including by:”**
- **“ (e) Tunnustamalla ja edistämällä viittomakielten käyttöä”**
- **“(e) Recognizing and promoting the use of sign languages.”**

ARTIKLA 24 – OPETUS

- **3 (b) “Helpottamalla viittomakielen oppimista ja kuurojen yhteisön kielellisen identiteetin tukemista”**
- **3 (b) “Facilitating the learning of sign language and the promotion of the linguistic identity of the deaf community;”**
- **3 (c) “Varmistamalla, että yksilöiden opetus, erityisesti lasten, jotka ovat sokeita, kuuroja tai kuurosokeita, toteutetaan mahdollisimman sopivilla kielillä ja kommunikaatiomuodoilla ja –mentelmillä ja sellaisissa ympäristöissä, jotka maksimoivar akateemista ja sosiaalista kehitystä.”**
- **3 (c) “Ensuring that the education of persons, and in particular children, who are blind, deaf or deaf-blind, is delivered in the most appropriate languages and modes and means of communication for the individual, and in environments which maximize academic and social development.”**

- **4. “Helpottaakseen tämän oikeuden varmistamista, valtioiden tulee sopivin toimenpitein työllistää opettajia, sisältäen vammaiset opettajat, jotka ovat päteviä viittomakielessä ja/tai Braillessa, ja kouluttaa ammattilaisia ja henkilökuntaa, jotka työskentelevät koulutuksen kaikilla tasoilla...”**
- **4. “In order to help ensure the realization of this right, States Parties shall take appropriate measures to employ teachers, including those teachers with disabilities, who are qualified in sign language and/or Braille, and to train professionals and staff who work at all levels of education. Such training shall incorporate disability awareness and the use of appropriate augmentative and alternative modes, means and formats of communication, educational techniques and materials to support persons with disabilities.”**

ARTIKLA 30 – OSALLISTUMINEN KULTTUURIELÄMÄÄN, VIRKISTYKSEEN, VAPAA-AIKAAN JA URHEILUUN

“4. Henkilöiden, joilla on vamma, tulee olla oikeutettuja, tasavertaisesti muiden kanssa, heidän erityisen kulttuurisen ja kielellisen identiteetin tunnustamiseen ja tukemiseen sisältäen viittomakielet ja kuurojen kulttuurin

“4. Persons with disabilities shall be entitled, on an equal basis with others, to recognition and support of their specific cultural and linguistic identity, including sign languages and deaf culture.”

- **Kaikki artiklat ovat tärkeitä ja WFD:n edustajat ovat olleet mukana niitä koskevissa neuvotteluissa ja kommenteissa monin tavoin.**